

ЗАГРОЗИ ВТРАТИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Г.В. Сілакова, канд. екон. наук, доцент
Національний університет харчових технологій

Забезпечення сталого розвитку економіки підприємства, стабільності результатів його діяльності, досягнення цілей, що відповідають інтересам власників і суспільства в цілому, неможливі без розробки і проведення самостійної стратегії підприємства, яка в сучасній економіці визначається наявністю надійної системи його фінансової безпеки. Ефективність діяльності підприємств в ринковій економіці обумовлюється багато в чому станом його фінансів, що і призводить до необхідності розгляду проблем забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Навіть при високій прибутковості бізнесу недостатня увага до проблем фінансової безпеки підприємства може призвести до того, що підприємство стане об'єктом ворожого поглинання з іншого боку, зростання темпів бізнесу викликає більш високу залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування і, можливо, втрату самостійності в прийнятті управлінських рішень.

Основною умовою забезпечення сприятливого та безпечного фінансового стану підприємства є його здатність протистояти загрозам. Рівень фінансової безпеки підприємства буде залежати від того, наскільки ефективно його керівництво і менеджери здатні завчасно виявити можливі загрози і уникнути їх, нейтралізувати їх шкідливий вплив.

Бланк І.О. найважливішою вихідною передумовою формування системи фінансової безпеки підприємства вважає ідентифікацію загроз реалізації фінансовим інтересам підприємства. На його думку, «від того, наскільки точно і повно ідентифіковано склад загроз фінансовим інтересам, оцінено рівень інтенсивності їх прояву та можливого збитку, залежить ефективність побудови всієї системи фінансової безпеки підприємства» [1, с. 49].

На його думку [1, с. 53], загроза фінансовим інтересам являє собою форму вираження їх суперечностей з фінансової середовищем функціонування підприємства, яка відображатиме реальну або потенційну можливість прояву деструктивного впливу різних факторів і умов на їх реалізацію в процесі фінансового розвитку і призводить до прямого або непрямого економічного збитку.

Загрози характеризуються різноманіттям видів і з метою їх повної ідентифікації при побудові системи фінансової безпеки підприємства необхідна певна класифікація. У літературі представлені різні ознаки класифікації видів загроз. Найпоширенішою класифікацією загроз фінансової безпеки підприємства, наведеною у багатьох наукових працях, є їх класифікація за джерелами виникнення на внутрішні і зовнішні.

Так, серед зовнішніх загроз втрати фінансової безпеки підприємства виділяють: скуповування акцій та боргів підприємств небажаними партнерами, наявність значних фінансових зобов'язань у підприємства, нерозвиненість ринків капіталу та їх інфраструктури, недостатній розвиток правової системи захисту прав інвесторів та виконання законодавства, криза грошової та фінансово-кредитної систем, нестабільність економіки, недосконалість механізмів формування економічної політики держави.

До внутрішніх загроз втрати фінансової безпеки підприємства відносять навмисні або випадкові помилки менеджменту у галузі управління фінансами підприємства, що пов'язані з вибором його стратегії, управлінням та оптимізацією активів і пасивів підприємства (розробка, впровадження та контроль управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, вибір інвестиційних проєктів та джерел їх фінансування, оптимізація амортизаційної та податкової політики тощо).

Мірза-заде Х.К. зовнішні фактори, що впливають на фінансову безпеку підприємства, класифікує щодо масштабів фінансово-господарської діяльності та рівня ведення бізнесу [3].

Серед основних загроз фінансової безпеки підприємства Л.А. Запорожцева [2] виділяє: загрозу втрати ліквідності підприємства; загрозу втрати фінансової самостійності підприємства; загрозу зниження ефективності діяльності підприємства, втрати його прибутковості і здатності до самоокупності та розвитку; загрозу нестійкого розвитку підприємства в результаті недотримання «золотого економічного правила»; загрозу нарощування боргів по причині уповільнення інкасації дебіторської заборгованості; загрозу неплатоспроможності підприємства; загрозу зниження вартості підприємства.

При цьому слід пам'ятати, що стан захищеності носить динамічний характер, а внутрішні загрози підприємства не менш небезпечні, ніж ззовні.

Існуючі класифікації загроз дозволяють цілеспрямовано формувати систему заходів щодо забезпечення фінансової безпеки підприємства. Таким чином, найважливішим завданням забезпечення фінансової безпеки підприємства є необхідність ідентифікації загроз її втрати. При вирішенні даного завдання, спираючись на специфіку діяльності підприємства, необхідно розглянути умови зовнішнього фінансового середовища і фактори внутрішнього фінансового середовища підприємства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бланк, И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия : учеб. / И. А. Бланк. - [2-е изд., стер.]. - К.: Эльга, 2009. – 776 с.

2. Запорожцева, Л. А. Финансовая безопасность предприятия при переходе на МСФО / Л. А. Запорожцева // Международный бухгалтерский учет. – 2011. – № 36. – С. 46-51.

3. Мирза-заде, Х. К. Мониторинг и оценка финансовой безопасности организации / Х. К. Мирза-заде // Экономика и управление. – 2009. – № 2. – С. 118-122.